

RUSYA FEDERASYONU ÜLKE RAPORU (OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN)

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel
Sekreterliği
Ar-Ge Subes

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
Başlıca Sosyal Göstergeler	3
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	3
Coğrafi Konum.....	4
Siyasi ve İdari Yapı	5
Nüfus ve İstihdam.....	5
Doğal Kaynaklar ve Çevre	6
2. GENEL EKONOMİK YAPI.....	6
2. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ	8
Rusya Federasyonu'nun İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	8
Rusya Federasyonu'nun İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin Dolar)	9
Rusya Federasyonu'nun İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	9
Rusya Federasyonu'nun İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin Dolar)	10
4. TÜRKİYE İLE TİCARET	11
Türkiye-Rusya Federasyonu Dış Ticaretinin Seyri (1000 Dolar).....	11
Türkiye'nin Rusya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	11
Türkiye'nin Rusya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)	12
RUSYA FEDERASYONU'NUN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	13
Rusya Federasyonu Otomotiv Endüstrisi (Adet)	13
Rusya'nın İhracatı	14
Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Seçilmiş Mal Grupları Bazında Otomotiv İhracatı- (Bin Dolar).....	14
Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Ülke Bazında Otomotiv İhracatı- (Bin Dolar).....	14
Rusya'nın İthalatı.....	15
Rusya Fed.- Yıllar İtibariyle Başlıca Mal Grupları Bazında Otomotiv İthalatı- (Bin Dolar)	15
Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Ülke Bazında Otomotiv İthalatı- (Bin Dolar).....	15
Türkiye-Rusya Fed. Otomotiv İhracatı (Milyon Dolar).....	16
Rusya Federasyonu'na Mal Grupları Bazında Otomotiv İhracatımız- (Bin Dolar)	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Rusya Federasyonu
Yüzölçümü	17 075 400 km ²
Nüfus	146,5 milyon (2017)(EIU)
Resmi Dili	Rusça
Yönetim Biçimi	Rusya Federasyonu çift meclisli başkanlık sistemi ile yönetilmektedir.
Başkent	Moskova
Para Birimi	Ruble (1 Ruble=100 kopeks)
Başlıca Kentler	St. Petersburg, Novosibirsk, Nizhny Novgorod, Yekaterinburg

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Orta Asya İşbirliği Örgütü ve Eurasec: Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Rusya arasında 1995 yılında oluşturulmuştur. Daha sonra, 1999 yılında Tacikistan da dahil olmuştur. Mayıs 2001'de Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec) adını almıştır. Ocak 2006'da Özbekistan da Eurasec'e dahil olmuştur. Ermenistan, Moldova ve Ukrayna gözlemci statüsündedir. Eurasec Ocak 2006'da Orta Asya İşbirliği Örgütü'nü (CACO) içine almıştır. Her iki hareket de bölgesel bütünleşmeye dönüşüm konusunda yeterince etkin olamamıştır.

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT-CIS): Bağımsız Devletler Topluluğu, 8 Aralık 1991 tarihinde Beyaz Rusya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna devlet başkanları tarafından imzalanan Minsk Anlaşması ile kurulmuştur. BDT, tüm üye devletleri kapsayan, işleyen bir gümrük birliği ya da serbest ticaret alanı oluşturmamıştır.

Tek Ekonomik Alan: Rusya, Beyaz Rusya, Kazakistan ve Ukrayna 2003 yılında Yalta Zirvesinde aralarındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin genişletilmesi amacıyla imzalanan Anlaşma çerçevesinde Tek Ekonomik Alan hedeflenmiştir. 2007 yılında Rusya, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında gümrük birliği 1 Ocak 2010 tarihinde kurulmuştur. Birliğe 2014 yılında Ermenistan, 2015 yılında Kırgızistan da dahil olmuştur.

EBRD-Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası: Orta ve Doğu Avrupa ile eski Sovyet ülkelerinde demokratik bir ortamda özel sektörün yaratılması ve geliştirilmesi amacıyla 1991 yılında kurulmuştur.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE-AGİT): "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" adı altında kurulan AGİT, 55 üyeli teşkilat, tüm Avrupa'yı içine alan tek güvenlik teşkilatıdır. Kanada ve ABD de AGİT üyesidir.

Şanghay İşbirliği Örgütü: Şanghay İşbirliği Örgütü, Nisan 1996'da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan tarafından sınır anlaşmazlıklarının halli ve bölgesel ticaretin canlandırılması amacı ile kurulmuştur. Daha sonra Şanghay Beşlisi olarak anılmaya başlanan örgüte, 2001 yılında Özbekistan katılmıştır. Moğolistan, İran, Pakistan ve Hindistan gözlemci statüsündedir. Örgütün Sekreteryası resmi olarak 2004 yılında Çin'in başkenti Pekin'de açılmıştır. Örgütün İş Konseyi ve Interbank Kurumu 2006 yılında proje finansmanı amacı ile kurulmuştur.

Diğer Uluslararası Kuruluşlar: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (BSEC), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UN/ECE), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), Dünya Ticaret Örgütü-WTO

Coğrafi Konum

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülkeyle sınır komşusudur. Bu ülkeler ve sınır uzunlukları şöyledir: Azerbaycan 284 km, Beyaz Rusya 959 km, Çin (güneydoğu) 3 605 km, Çin (güney) 40 km, Estonya 290 km, Finlandiya 1 313 km, Gürcistan 723 km, Kazakistan 6 846 km, Kuzey Kore 17,5 km, Letonya 292 km, Litvanya (Kaliningrad Oblast) 227 km, Moğolistan 3 441 km, Norveç 196 km, Polonya (Kaliningrad Oblast) 432 km, Ukrayna 1 576 km. Ülkedeki Ural dağlarının batısında bulunan alan Avrupa kıtası içinde sayılmaktadır.

Geneli itibarı ile ılıman iklim kuşağında yer alan Rusya, Karadeniz kıyılarında görülen subtropikal iklimden, yıllık sıcaklık farkının 80°C'ye vardığı Güney Sibiryadaki sert karasal iklime ve kuzeydeki kutup iklimine kadar değişen bir iklim mozağine sahiptir. Ülkenin kuzeyi Arktik kuşağında bulunurken, güneyde Karadeniz kıyılarında subtropikal iklim özellikleri görülmektedir. Doğu Sibiryaya karasal iklimin etkisi altındayken, Rusya'nın uzak doğusu muson yağmurları nedeniyle yıllık 1 000 mm yağış almaktadır.

Rusya Federasyonu topraklarının dörtte üçü düz ovalıktır. Orta Sibiryaya ve Uzak Doğuda sıradağlar bulunmaktadır. Doğu Avrupa düzlüğü Urallar'a, Batı Sibiryaya düzlüğü Altay Dağları'na kadar devam etmektedir. Hazar kıyılarında ise, çoğu yerde yükseklik deniz seviyesinin altında seyretmektedir.

Başkent Moskova'da en sıcak ay Temmuz olup, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri Temmuz ayında ortalama 13-23 °C'dir. Kentteki en soğuk ay olan Ocak ayında ise ortalama sıcaklıklar en düşük -16 °C ve en yüksek -9 °C'dir. En yağışlı ay Temmuz ayı olup, en az yağış görülen ay ise Mart'tır.

Siyasi ve İdari Yapı

Rusya, iki parlamentolu başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg). 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya Oblast/Avtonomniy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çelişmemesi gerekmektedir.

Ülkeyi devlet Başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir. Ülkeyi devlet Başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir.

Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanının onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Rusya, nüfusundaki sürekli düşüş nedeni ile ciddi bir nüfus sorunu ile karşı karşıyadır. Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından bu yana nüfusun yaklaşık 4 milyonu ülke dışında çıkmıştır. Nüfustaki bu azalma bu oranda devam ettiği takdirde, 2050 yılı itibarı ile ülke nüfusunun % 30 üzerinde azalacağı tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler' in ülke nüfusuna yönelik öngörülerini çok daha karamsardır. 146,5 milyon olan ülke nüfusunun BM çalışmalarına göre 2050 yılına doğru 112 milyona gerilemesi beklenmektedir.

Alkol ve sigaranın fazla tüketimi ve kötü beslenme özellikle erkekler arasında kardiyovasküler hastalıklara bağlı ölümlerde ciddi artışa neden olmuştur. Sonuç olarak Rus kadınının ortalama yaşam süresi Rus erkeğinden çok daha uzun hale gelmiştir. Ortalama yaşam süresinin erkeklerde 64,7, kadınlarda 76,6 olduğu tahmin edilmektedir. Rus hükümeti nüfusla ilgili sorunları önemli bir tehdit olarak değerlendirmektedir; bununla birlikte soruna kısa vadede kalıcı bir çözüm bulunması, ardında yatan derin sosyal sorunlar nedeni ile oldukça zor görünmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Rusya, zengin doğal gaz ve petrol kaynaklarının yanı sıra, kömür, alüminyum, bakır, demir, elmas, altın, gümüş maden kaynakları ve ormancılık ürünleri ile dünya ham madde ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Ülkenin sahip olduğu doğal kaynakların üretimi Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana artış göstermiştir. Ayrıca dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik alanlarda verimlilik artmış olup, çevre kirliliği konusundaki önlemler de artırılmıştır. Ancak Sovyet döneminin hızlı sanayileşme sürecinden miras kalan çevre problemleri görüldüğünden daha fazla sorun teşkil etmektedir. Başlıca sanayi bölgelerindeki hava ve su kirliliği, tarımsal alanların azalması ve toprak verimliliğindeki düşüş, ormanların özellikle Sovyet dönemi süresince yok edilmesi başlıca çevre sorunlarıdır.

2018 yılında 11 milyon varil/gün' lük ham petrol üretimi yapan Rusya Federasyonu, 2019 yılı itibariyle sahip olduğu 80 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervi ile 69 ülke arasında % 5 pay ile 8. Sırada yer almaktadır.

2015 yılı itibariyle 23 trilyon feet³'lük doğalgaz üretimi yapan ülke 2019 yılı itibariyle 2 katrilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahiptir.

2. GENEL EKONOMİK YAPI

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1690,0 5	1478,5 7	1647,5 7	1703,5 3	1753,9 4	1813, 3	1876,4 7
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	2,0	-3,0	4,7	2,9	2,0	1,8	1,7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	11 517	10 115	11 273	11 665	12 024	12 451	12 908
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,5	3,4	5,9	4,8	4,5	4,0	4,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3,9	2,4	5,7	4,4	3,9	3,7	3,2
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	22,8	24,0	23,5	24,1	24,4	24,7	24,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,6	5,8	4,9	4,6	4,6	4,6	4,6
Nüfus (milyon)	146,75	146,17	146,15	146,04	145,87	145,6 4	145,37

* Kaynak: IMF

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son 10 yıllık süreçte dalgalı seyreden petrol fiyatlarının ülkenin büyüme oranlarını da doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ancak yapılan bilimsel çalışmalar uzun vadeli büyüme ve ekonomideki doğal kaynaklara bağımlılık arasında negatif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektöru ağır sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sanai üretimin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sanai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sanai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir.

Ekonomi büyük ölçekli sanai işletmelerin hâkimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'den aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

Ülkenin geniş yüzölçümü emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında büyük mesafelere neden olduğu için ekonomik olarak bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu doğu-batı yönünde değil, kuzey-güney yönünde akmaktadır. Bu nedenle denize ulaşım çok zordur. Bu nedenlerle ülkedeki taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalama maliyetlerin yaklaşık 3 katı kadar yüksektir.

Sanayi Moskova, St. Petersburg, Yekaterinburg ve Nizhny Novgorod kentlerinde yoğunlaşmıştır. Bu büyük kentler geçiş sürecini diğer kentlere göre daha iyi yönetmiş, üretimde çeşitlilik sağlamıştır. Tomsk ve Novosibirsk gibi daha küçük kentler Sovyet rejimi tarafından yaratılan sanayi merkezleridir. Sibiry ve ülkenin en doğusundaki bölgeler hala sanayileşmemiş durumdadır. Bu bölgeler ham madde ve enerji üssü konumundadır.

Rusya'nın ekonomik görünümü, Ukrayna krizi nedeni ile uygulamaya konulan uluslararası yaptırımların olumsuz etkilerinin yapısal olumsuzluklar ile bir araya gelmesi ile birlikte kötüye gitmiştir. Düşen petrol fiyatları ve hızlı sermaye çıkışları rublenin devalüasyonuna sebep olmuş, netice olarak enflasyon yükselmiş ve zincirleme etki ile hane halkı tüketimi de gerilemiştir.

IMF verilerine göre 2019 için %2'lik reel GSYİH büyümesinin ardından, enerji sektörünün kırılganlığı (petrol fiyatlarındaki dalgalanma) ve küresel salgın (COVID-19) kaynaklı iç talep düşüşüne bağlı olarak Rusya ekonomisi 2020 yılında %3,0 oranında daralma yaşamıştır. GSYİH'nin 2021 yılında %4,7 ve 2022 yılında %2,9 büyümesi beklenmektedir. Ülkede kişi başına düşen GSYİH ise 2020 yılında 10.115 ABD doları (cari fiyatlara göre) olarak gerçekleşmiştir. Cari fiyatlara göre kişi başına düşen GSYİH'nin 2021 yılında 11.273 ABD doları ve 2022 yılında ise 11.665 ABD doları olacağı tahmin edilmektedir.

GSYİH cari fiyatlara göre 2020 yılında %12,8 oranında azalarak 1,47 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Cari fiyatlara göre 2021 yılında 1,65 trilyon dolar, 2022 yılında ise 1,70 trilyon dolar olması beklenmektedir.

2020 yılında %3,4 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2021 yılında %5,9 ve 2022 yılında ise %4,8 olacağı tahmin edilmektedir. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranı 2020 yılında %2,4 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında %5,7 ve 2022 yılında ise %4,4 oranında fazla vermesi beklenmektedir. 2020 yılında ülkedeki işsiz sayısının toplam iş gücüne oranı %5,8 olarak gerçekleşmiş olup, bu oranın 2021 yılında %4,9 ve 2022 yılında ise %4,6 olacağı tahmin edilmektedir.

2. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ

1000 USD	2017	2018	2019	2020	2021
İthalat	226.966.395	238.151.375	243.780.553	231.667.985	293.420.076
İhracat	357.083.135	449.347.157	422.777.167	337.105.352	491.580.327

Kaynak: Trademap

Rusya Federasyonu'nun İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021
'2709	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	93.306.412	129.049.146	121.443.990	72.564.294	110.119.384
'9999	Özel amaçlı GTİP	52.887.528	63.746.027	55.265.424	39.315.738	73.639.409
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (hamyağlar hariç)	58.244.387	78.108.592	66.887.411	45.360.052	69.936.820
'2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler.topak ve benzeri katı yakıtlar	13.529.954	17.030.973	15.987.379	12.388.244	17.560.283
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2.359.129	697.133	5.740.669	18.536.016	17.362.390
	Toplam İhracat	357.083.135	449.347.157	422.777.167	337.105.352	491.580.327

Kaynak: Trademap

Rusya Federasyonu'nun İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin Dolar)

Sıra	İthalatçı Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
1	Çin H.C.	38.922.044	56.040.503	56.791.577	49.146.337	68.028.871
2	Hollanda	35.611.335	43.470.987	44.788.952	24.819.407	42.155.393
3	Almanya	25.747.379	34.096.334	28.049.481	18.618.931	29.647.382
4	Türkiye	18.220.741	21.345.044	21.063.254	15.929.123	26.511.631
5	Beyaz Rusya	18.424.583	21.819.797	20.544.970	15.979.802	22.801.954
6	Birleşik Krallık	8.746.712	9.769.710	13.272.051	23.158.449	22.270.223
7	İtalya	13.838.765	16.405.936	14.341.995	10.071.381	19.323.316
8	Kazakistan	12.323.913	12.923.333	14.050.846	14.051.466	18.477.746
9	Birleşik Devletlirt	10.735.054	12.534.204	13.189.312	10.958.295	17.747.387
10	Kore Cumhuriyeti	12.345.338	17.832.181	16.357.313	12.468.101	16.896.776
	Toplam	357.083.135	449.347.157	422.777.167	337.105.352	491.580.327

Kaynak:Trademap

Rusya Federasyonu'nun İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021
'9999	Özel amaçlı GTİP	8.014.821	7.053.690	6.153.790	9.090.687	14.209.020
'8517	Telefon cihazları	8.392.500	9.433.137	9.007.829	9.362.534	11.444.367
'8708	87.01 ila 87.05 Pozisyonlarında yer alan motorlu taşıtların aksam, parça ve aksesuarı	7.939.083	8.978.362	8.756.241	7.650.274	10.661.719
'3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar	8.395.346	7.833.242	10.159.316	7.214.511	9.360.813
'8703	Binek otomobilleri	6.697.483	7.261.031	7.906.105	5.423.464	7.989.977
'8471	Tarifenin başka bir yerinde belirtilmeyen veya yer almayan otomatik bilgi işlem makinaları ve bunlara ait birimler	5.097.097	5.947.457	5.665.795	6.266.104	7.806.183

Toplam	226.966.395	238.151.375	243.780.553	231.667.985	293.420.076

Kaynak:Trademap

Rusya Federasyonu'nun İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin Dolar)

Sıra	İharacatçı Ülke	2017	2018	2019	2020	2021	Pay 21
1	Çin H.C.	48.042.300	52.217.993	54.126.998	54.913.425	72.693.299	25%
2	Almanya	24.228.044	25.510.486	25.111.891	23.383.773	27.351.555	9%
3	A.B.D.	12.663.805	12.682.131	13.436.080	13.213.422	17.265.391	6%
4	Beyaz Rusya	11.768.319	12.179.232	12.800.697	12.604.664	15.635.533	5%
5	Kore Cumhuriyeti	6.933.359	7.008.953	8.001.954	7.159.386	12.986.922	4%
6	Fransa	9.633.011	9.561.721	8.567.151	8.083.817	12.211.464	4%
7	İtalya	10.108.735	10.590.386	10.906.984	10.207.443	12.044.765	4%
8	Japonya	7.761.399	8.819.217	8.960.307	7.111.572	9.127.294	3%
9	Kazakistan	4.916.678	5.295.922	5.570.993	5.054.817	7.132.347	2%
10	Türkiye	3.383.401	4.215.914	4.971.001	5.111.623	6.514.509	2%
	Toplam	226.966.395	238.151.375	243.780.553	231.667.985	293.501.672	100%

Kaynak:Trademap

4. TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye-Rusya Federasyonu Dış Ticaretinin Seyri (1000 Dolar)

Yıl	2017	2018	2019	2020	2021
İthalat	19.514.093	21.989.573	22.453.026	17.829.309	28.959.361
İhracat	2.734.315	3.399.662	3.852.993	4.506.681	5.774.703

Kaynak:TÜİK¹

Türkiye'nin Rusya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Mal Grubu	2019	2020	2021	Değişim 20-21	Pay 21
0805	Turunçgiller (taze veya kurutulmuş)	311.939	418.531	426.607	2%	7%
8708	Otomotiv Tedarik Endüstrisi	207.792	216.540	324.138	50%	6%
0809	Kayısı, kiraz, şeftali (nektarin dahil), erik ve çakal eriği (taze)	142.387	207.752	208.254	0%	4%
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (rafine edilmiş olsun olmasın, fakat, kimyasal olarak değiştirilmemiş)	38.947	90.315	146.309	62%	3%
0303	Balıklar (dondurulmuş)	38.572	67.795	137.020	102%	2%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar...	107.543	112.298	120.783	8%	2%
0806	Üzüm (taze veya kurutulmuş)	90.611	95.712	111.632	17%	2%
8902	Balıkçı gemileri; balıkçılık ürünlerinin işlenmesine, korunmasına...	0	121.326	92.781	-24%	2%
7308	Demir veya çelikten inşaat (94.06 pozisyonundaki prefabrik yapılar, hariç) ve inşaat aksam...	40.958	48.519	83.855	73%	1%
8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları	63.157	51.516	81.977	59%	1%
	Toplam İhracat	4.153.202	4.506.813	5.775.897	28%	100%

Kaynak:Trademap

¹ TÜİK dış ticaret verileri ile Trademap verileri farklılık göstermektedir.

Türkiye'nin Rusya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Mal Grubu	2019	2020	2021	Değişim 20-21	Pay 21
9999	Tarifede yer almayan diğer ürünler	9.464.294	4.460.681	8.988.331	102%	31%
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar...	3.851.968	2.703.668	3.727.933	38%	13%
1001	Buğday ve Mahlut	1.498.689	1.499.019	1.870.576	25%	6%
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	977.805	795.087	1.608.169	102%	6%
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri	827.075	555.194	1.567.638	182%	5%
2701	Taşkömürü (toz haline getirilmiş olsun olmasın fakat aglomere edilmemiş)	1.210.853	1.147.880	1.443.067	26%	5%
7601	İşlenmemiş Alüminyum	1.080.834	1.008.219	1.221.076	21%	4%
1512	Ayçiçeği tohumu, aspir veya pamuk tohumu yağları ve bunların, fraksiyonları	328.097	537.234	1.060.280	97%	4%
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları; demir, veya çelik döküntü ve hurdalarının yeniden ergitilmesi...	569.524	653.518	899.335	38%	3%
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	200.002	439.929	690.801	57%	2%
	Toplam İthalat	23.116.867	17.829.236	28.959.030	62%	100%

Kaynak: Trademap

RUSYA FEDERASYONU'NUN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

146 milyon ile Avrupa'nın en kalabalık nüfusuna (Almanya'nın yaklaşık 2 katı) sahip olan Rusya Federasyonu'nda 2015 yılında her 1000 kişiye düşen motorlu araç sayısı 358 olarak gerçekleşmiştir. Rusya motorlu araçlar parkı da 2005 yılındaki 31 milyon adetlerden 2015 yılında 51.4 milyon adetlere yükselmiştir. Ayrıca otomotiv sektörü, madencilik ve ilaç sektörleri ile birlikte en fazla yabancı yatırım çeken sektörlerdir.

Rusya Federasyonu'nun motorlu araç üretimi 2009 yılında sert bir düşüşle 1.5 milyon adetlerden 700.000 adetlere gerilese de 2010 yılında hızla toparlanarak tekrar 1.4 milyon adedin üzerine çıkmış. 2011 yılında 2 milyon adet. 2012 ve 2013 yıllarında ise 2.2 milyon adede yükselmiştir. Ancak 2014 yılı sonrasında Ukrayna ile yaşanan kriz, petrol fiyatlarının hızla gerilemesi. AB'nin uyguladığı ambargolar ve rublenin değer kaybetmesi gibi bir dizi zincirleme gelişme neticesinde Rusya'nın üretim adetleri 2014 yılında 1.9 milyon. 2015 yılında 1.4 milyon ve 2016 yılında 1.3 milyon adede gerilemiştir. 2017 yılı ile birlikte toparlanma başlamış ve ülkedeki motorlu araç üretimi 2021 yılında 1 milyon 566 bin adet olmuştur.

Rusya Federasyonu Otomotiv Endüstrisi (Adet)

	2017	2018	2019	2020	2021
Üretim	1.551.293	1.767.674	1.719.784	1.435.551	1.566.317
Pazar	1.657.570	1.821.320	1.778.841	1.631.163	1.741.965

Kaynak: OICA

Rusya'nın 87 faslındaki otomotiv ürünleri ihracatı 2014 yılı öncesinde 5 milyar USD'ye yaklaşmışken. 2014 yılı sonrasında düşüşe geçerek 2.5 milyar USD'ye kadar gerilemiş. 2019 yılında 4 milyar USD'ye yaklaşmasına rağmen 2020 yılında %27 gerileyerek 2 milyar 723 bin USD olmuştur. 2021 yılında ise %37 artmış ve 3 milyar 740 bin USD olmuştur.

Rusya'nın İhracatı

Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Seçilmiş Mal Grupları Bazında Otomotiv İhracatı- (Bin Dolar)

GTİP	Mal Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
8703	Binek Otomobiller	1.320.208	1.287.784	1.603.884	987.121	1.396.313
8708	Tedarik Endüstrisi	518.195	560.646	616.999	560.563	761.447
8705	Özel Amaçlı Motorlu Taşıtlar	744.520	420.825	365.031	414.129	407.525
	Toplam	3.433.053	3.150.858	3.758.155	2.722.937	3.739.914

Kaynak: Trademap

Ülkenin otomotivdeki başlıca ihraç kalemleri ise 2021 yılında yılında toplam otomotiv ihracatının %37'sini oluşturan binek otomobiller ve %20'sini oluşturan otomotiv yan sanayidir.

Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Ülke Bazında Otomotiv İhracatı- (Bin Dolar)

Sıra	İthalatçı Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
1	Kazakistan	700.663	826.683	909.990	951.777	1.288.372
2	Beyaz Rusya	579.804	832.808	942.355	636.923	835.921
3	Özbekistan	38.193	161.052	246.600	94.211	289.701
4	Ukrayna	111.469	96.085	95.574	89.651	127.282
5	Cezayir	345.139	250.330	252.395	228.625	123.331
6	Azerbaycan	38.666	59.647	66.471	65.313	102.977
7	Ermenistan	53.476	53.725	65.213	80.207	101.789
8	Hindistan	2.490	5.401	958	800	100.733
9	Mısır	333.303	44.927	63.671	93.265	85.870
10	Almanya	71.196	40.527	36.513	38.600	80.735
	...	...	...	...	...	...
21	Türkiye	5.429	4.853	162.441	10.796	18.496
	Toplam 87 Faslı İhracatı	3.433.053	3.150.857	3.758.155	2.722.935	3.739.914

Kaynak: Trademap

Rusya'nın otomotiv ihracatında öne çıkan ülkeler Kazakistan, Beyaz Rusya, Özbekistan, Ukrayna, Cezayir, Azerbaycan'dır. 2021 yılında Türkiye ihracat yaptığı ülkeler arasında 21. Sırada yer almıştır.

Rusya'nın İthalatı

Rusya Fed.- Yıllar İtibariyle Başlıca Mal Grupları Bazında Otomotiv İthalatı- (Bin Dolar)

GTİP	Mal Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
8708	Tedarik Endüstrisi	7.939.083	8.978.362	8.756.241	7.651.584	10.670.590
8703	Binek Otomobiller	6.697.483	7.261.031	7.906.105	5.426.679	7.998.689
8704	Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	1.998.792	1.999.047	1.936.331	1.198.924	2.279.669
	Toplam 87 Faslı İthalatı	21.377.659	23.623.418	23.737.917	18.414.174	26.788.686

Kaynak: Trademap

Rusya'nın ithalatında otomotiv ve yan sanayi ürünleri en önemli kalemlerden birini oluşturmaktadır. Rusya'nın 2008 yılında 87 faslındaki ithalatı 50 milyar dolar sınırına dayanırken, kriz öncesi bu dönemde binek otomobil ithalatı 30 milyar dolar, yan sanayi ithalatı (8708) ise 5 milyar dolar seviyelerine yükselmiştir. 2009 yılı ile ithalatta ciddi düşüş yaşanmakla birlikte 2010 yılında ithalat rakamları toparlanmış ve ülkenin yan sanayi ithalatı tekrar 5 milyar USD'nin üzerine çıkmıştır. 2014 yılından itibaren yukarıda vurgulanmış olan gelişmeler neticesinde, ülkenin otomotiv ithalatı önce 31 milyar USD'ye. 2015 yılında 15.4 milyar USD'ye gerilemiş, daha sonra toparlanarak. 2017 yılında 21.5 milyar USD'ye, 2018 yılında 23.6 milyar USD'ye yükselmiştir. 2020 yılında pandemi etkisiyle %22 lik bir düşüşle 18 milyar USD olmuştur. 2021 yılında ise tekrar yükselerek 27 milyar USD bandına ulaşmıştır.

Rusya Fed. - Yıllar İtibariyle Ülke Bazında Otomotiv İthalatı- (Bin Dolar)

Sıra	İhracatçı Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
1	Çin H.C.	1.630.829	1.862.901	2.221.665	2.094.375	4.003.152
2	Almanya	3.611.633	3.796.026	3.672.779	2.813.210	3.935.701
3	Japonya	3.709.584	4.157.496	3.996.450	2.791.599	3.766.827
4	Kore Cumhuriyeti	1.621.708	2.001.994	2.272.936	1.519.757	2.510.514
5	A.B.D.	1.565.300	1.719.222	1.737.816	1.532.754	2.101.085
6	Beyaz Rusya	1.584.296	1.666.118	1.636.938	1.274.687	2.029.257
7	Slovakya	892.973	1.176.023	1.305.104	905.754	1.074.566
8	Hollanda	562.576	371.071	469.859	377.018	646.057
9	Birleşik Krallık	744.794	794.973	693.213	473.762	601.247
10	İsveç	462.890	513.441	497.682	321.463	564.985
11	Çek Cumhuriyeti	579.556	742.737	687.286	715.290	543.590
12	Türkiye	353.758	454.299	505.794	410.674	541.629
	Toplam 87 Faslı İthalatı	21.377.659	23.623.419	23.737.917	18.414.172	26.788.687

Kaynak: Trademap

Rusya'nın otomotiv ithalatında önde gelen ülkeler Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya ve Japonya'dır. 2021 yılında Türkiye Rusya'nın otomotiv ithalatı yaptığı 12. ülke olmuştur.

Türkiye-Rusya Fed. Otomotiv İhracatı (Milyon Dolar)

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.160	794	281	237	328	454	528	468	706

Kaynak: TİM (TİM Otomotiv mal grubu alınmıştır)

TİM verilerine göre Ülkemizin Rusya Federasyonu'na yönelik otomotiv ihracatı 2011 yılında 927 milyon USD. 2012 yılında ise 940 milyon USD olurken. Rusya 2013 yılında 1 milyar 160 milyon USD'lik ihracat rakamımızla otomotiv sektöründe en fazla ihracat yapılan 5. Ülke konumuna yükselmiştir. 2018 yılında Rusya'ya yönelik otomotiv ihracatımız 454 milyon USD olarak 2015'ten beri devam eden artış trendini sürdürmüştür. 2020 yılında ise 468 milyon USD ihracat değeri ile Rusya otomotiv ihracatı yaptığımız ülkeler arasında 14.sıradadır.

Rusya Federasyonu'na Mal Grupları Bazında Otomotiv İhracatımız- (Bin Dolar)

Mal Grubu	2020	2021	Değişim FOBD%
Tedarik Endüstrisi	389.494.541	626.771.861	61%
Çekiciler		35.153.870	
Binek Otomobiller	46.629.431	30.866.042	-34%
Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	3.489.903	6.799.288	95%
Otobüs.Minibüs.Midibüs	25.629.861	5.446.885	-79%
Özel Amaçlı Motorlu Taşıtlar	2.191.803	530.162	-76%
Mineral Yakıtlar.Mineral Yağlar Ve Ürün	291.302	339.588	17%
Diğer Taşıtlar Araçları İki Tekerlekli Taşıtlar (Bisiklet.Mopet. Motosiklet)	12.506	63.770	410%
Türkiye'nin Toplam Otomotiv İhracatı	467.739.347	705.971.466	51%

Kaynak: TİM

Mal Grupları bazında Rusya'ya ihracatımız incelendiğinde otomotiv yan sanayi ürünlerinin ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Rusya Federasyonu otomotiv endüstrisi ile ilgili daha fazla bilgi için:

<http://www.oar-info.ru/>

Kaynaklar;

Ticaret Bakanlığı - <https://ticaret.gov.tr/>

ITC Trademap- <https://www.trademap.org/>

Türkiye İhracatçılar Meclisi - <https://tim.org.tr/tr>

OICA - <https://www.oica.net/>

YASAL UYARI Bu rapor Birliđimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya ağık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle. sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve iğindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliđimiz hiğbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliđimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amağla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.